

Antonius (Anton, Toon) Laurentius Petrus van Loon is geboren op 29 maart 1914 in Chaam. Hij was de zoon van Jan Baptist van Loon (1882 - 1975) en Maria Elisabeth van den Broek (1885 - 1963).

Jan Theeuwes stond samen met Toon Metsaars en Nico Tromp in 1936 aan de wieg van de Sint Bonifacius-verkennergroep in Rijen. De veertien leden van deze groep stonden onder leiding van hopman Theeuwes, bijgestaan door drie vaandrags. Ook Toon was één van de pioniers van de groep. Aalmoezenier was Kapelaan Douwenburg. Als patroonheilige werd er voor Sint Bonifacius gekozen, de vierde IJsheilige en verwijzend naar de ijzige decemberkou van die tweede kerstdag. In de verschillende jaren kwamen er meerdere troepen, rondes en hordes op en verdwenen ook weer, zo ook met hun onderkomens.

Toon leerde Laurentia Braat in 1938 kennen. Laurentia was verpleegster. In 1941 zijn Toon en Laurentia getrouwd en gingen wonen in Rijen. Toon werkte op de leerfabriek van de Gebr. Van Loon in de Past Gillisstraat. Zijn vader had die fabriek in 1917 samen met zijn broers Adrianus en Martinus opgericht. In 1938 werd Toon opgeroepen voor de mobilisatie en op verschillende plaatsen in Nederland gestationeerd.

Na de capitulatie op 15 mei 1940 werd hij krijgsgevangen genomen en overgebracht naar Kamp Amersfoort en vervolgens naar een kamp in Kaldenkirchen. Hij liet via naar buiten gesmokkelde kaartjes weten het daar goed te maken. Uiteindelijk kwam hij, samen met de andere Nederlandse krijgsgevangenen in juni 1940 vrij. Hij kwam kaal en getraumatiseerd thuis.

Toon hielp tijdens de oorlog Amerikaanse en Engelse piloten, onder andere bij hun terugkeer naar Engeland. Pilotenpakken en andere spullen van de piloten werden thuis in hun kachel verbrand. Omdat dit gevaarlijk was moest hij zo nu en dan onderduiken.

Op 28 en 29 oktober 1944 werd Rijen na de nodige gevechten bevrijd. De familie van Loon zat in de kelder onder hun huis in de Pastoor Oomenstraat. Op 29 oktober om 7.30 uur was Toon bezig zijn dochttertje aan te kleden toen zijn vrouw zei dat hij naar buiten moest gaan om te kijken naar de Engelse militairen die met tanks in hun straat stonden. Zijn buurman en vriend Louis Smeulders stond al in de tuin. Even later schoten de Duitsers een granaat af. Louis en Toon waren alle twee direct dood. Laurentia vond hen in de voortuin. Ook buurvrouw Ria Theeuwes kwam bij deze aanslag om het leven. Toon en zijn vrouw hadden twee kinderen, een zoon van 2 jaar en 9 maanden en een dochter van 1 jaar en 5 maanden.

De grens tussen collaboratie en verzet is soms moeilijk scherp te trekken. Beiden waren niet zelden met elkaar verbonden en vormden dan twee kanten van dezelfde medaille. Zo was Toon van Loon volgens zijn familie betrokken bij de hulp aan Amerikaanse en Engelse piloten. Dit zijn daden van verzet. Maar volgens de verklaring van de Rijense zwarthandelaar

Wim van Wezel, opgetekend tijdens zijn verhoor op 22 juli 1942 door opperwachtmeester Grit van de Rijense Marechaussee, zou Toon tijdens de oorlog samen met zijn vader Jan ook leer via de zwarthandel voor de Duitsers hebben geleverd. Dit was onderdeel van de zogenaamde Rijense lederaffaire, waar meerdere leerfabrikanten uit het dorp bij betrokken zijn geweest. Dit was een vorm van (economische) collaboratie. Zijn vader Jan en ook zijn weduwe Laurentia zijn hierover in 1946 ondervraagd. De zaak tegen vader Jan werd uiteindelijk geseponneerd wegens gebrek aan bewijs.

In het jubileumboek van de groep staat een korte tekst over de oorlogsjaren en het verlies van twee leiders van het eerste uur Jan Theeuwes en Toon van Loon. Jan Theeuwes overleed op 8 november 1945 als gevolg van een noodlottig ongeval; hij kreeg een stroomschok in het nathuis van de fabriek.

De wapenspreuk 'Weest paraat' leeft in de geest der begrijpenden en 'ondergronds' beleven zij hun wet, hun devies en hun belofte. In de barbaarse oorlogsjaren worden Jan Theeuwes en Toon van Loon aan hun gezin ontrukkt. Met hen verliest de jeugd-beweging twee mannen, die de pioniers waren van de plaatselijke groep. Direct na de oorlog begint de groep weer te draaien met twee troepen en twee hordes.

Meer informatie

[Antonius Laurentius Petrus van Loon \(1914-1944\) » Stamboom Eijsermans » Genealogie Online](#)

[Categorie:Oorlogsslachtoffers Rijen - Wiki Midden-Brabant \(wikimiddenbrabant.nl\)](#)

[Loon, Antonius Laurentius Petrus van - Wiki Midden-Brabant \(wikimiddenbrabant.nl\)](#)

[J.H. \(Jan\) Theeuwes, Rijen \(tijdmachinegilzerijen.nl\)](#)

[Scouting Rijen → Info → Geschiedenis](#)

Laat ons zwerven, 75 jaar Scouting Rijen, scouting Rijen juni 2012
[1940: Verklaring op erewoord – Krijgsgevangen.nl](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.